

ÍNDEX

La violència escolar (II)	1
BONS HÀBITS I BONS ALIMENTS: Assetjador i víctima	2
BONS HÀBITS I BONS ALIMENTS: Davant l'assetjament...	3
QUÈ LLEGIR?: : Guia para chicas y chicos sobre el acoso escolar. Súmate	3
PÍNDOLES : Les drogues i els mites que les envolten	4
ON ACUDIR?	4

La violència escolar (II)

Al butlletí anterior vam encetar el tema de la violència escolar. Vam pegar una primera ullada a un tema tan important, que entenem que bé mereix aprofundir en la seua reflexió, sobre tot de cara a plantejar-nos solucions.

Els estudis ens indiquen que aproximadament un de cada tres adolescents entre 12 i 16 anys es veu involucrat –ja siga com a agressor o com a víctima- en situacions d'abús, pròximes de vegades al maltractament greu. No obstant

això, els percentatges de xics i xiques que pateixen o exerceixen un maltractament greu -per la seua intensitat o per la seua duració- són dràsticament més baixos: del 2% al 4% dels joves. Per tant, en la majoria dels casos, la intervenció serà preventiva o bé es tractaran incidents de baixa intensitat.

QUÈ ÉS EL MALTRACTAMENT ENTRE IGUALS?

Un dels grans problemes que suscita aquest fenomen és la greu dificultat que tenim per a detectar les agressions que puga estar patint un adolescent per part dels seus companys. Sovint aquest fenomen passa desapercebut o és mal interpretat pels adults. D'ací que haguem d'observar atentament per a descobrir el procés de victimització, basant-nos de vegades només en indicis poc clars o en rumors.

El maltractament entre companys pot aparèixer de formes molt diverses. No sols es manifesta a través de baralles o agressions físiques, sinó que ben sovint es nodreix d'un conjunt d'intimidacions de diferent índole que deixen a l'agredit sense resposta. Vegem algunes:

- **Intimidacions verbals** (insults, malnoms, parlar malament d'algú, sembrar rumors,...)
- **Intimidacions psicològiques** (amenaces per a provocar por, per a aconseguir algun objecte o diners, o simplement per a obligar la víctima a fer coses que no vol ni ha de fer)
- **Agressions físiques**, tant directes (baralles, palisses o simplement "bescollades") com indirectes (destrossa de materials personals, xicotetes afanades,...)
- **Aïllament social**, bé impedit al jove participar, bé ignorant la seua presència i no comptant amb ell/ella en les activitats normals entre amics o companys de classe.

Ara bé, no oblidem que el problema de fons de les gravacions amb mòbils és la violència, no les noves tecnologies.

La violència als mòbils.

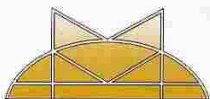
Les noves tecnologies ens aporten quantitat d'avanços molt positius. Però també són utilitzades de vegades pels assetjadors. Abans es passava en classe el paper amb la caricatura de l'assetjat, ara es penjen en la xarxa fotos digitals més o menys retocades. Les noves tecnologies estan arribant als menors amb dispositius que poden tindre usos "fantàstics", però que no compten sempre amb els filtres necessaris. La persecució cap als assetjats s'inicia en el centre educatiu, però s'es-

A més a més des de la UPC....

Aquest curs hem preparat una exposició itinerant que recorrerà els instituts de la comarca per treballar i reflexionar sobre els mites i les falses creences que envolten els consums de drogues i els mantenen. Es tracta d'una sèrie de panells que mostren les substàncies més consumides i contrasten les idees errònies sobre els seus consums amb la realitat. A l'apartat PÍNDOLES del Butlletí trobareu més informació.

A banda d'aquesta actuació, la UPC, iniciat el curs de nou, continua les seues activitats habituals tant amb el professorat i l'alumnat dels centres educatius de la comarca, com amb les famílies.

Mancomunitat
de Municipis
de la Vall
d'Albaida

UPC
Drogodependències

Tel·f: 96 291 29 50

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE SANITAT

AGRUPACIÓ
COMARCAL
AMPAs
VALL D'ALBAIDA

BONS HÀBITS I BONS ALIMENTS

ASSETJADOR I VÍCTIMA

Com són els alumnes que assetgen i com previndre els seus problemes.

Problemes dels assetjadors	Com previndre'ls des de la família i l'escola
Tendència a abusar de la seua força i identificació amb el model social basat en el domini i la submissió.	Ensenyar els valors d'igualtat i respecte mutu.
No saben posar-se al lloc de l'altre, el que s'anomena falta d'empatia.	Afavorir la capacitat de posar-se al lloc de l'altre.
S'identifiquen amb conceptes molt relacionats amb l'assetjament com "Xivato" i "covard".	Substituir aquests conceptes per alternatives no violentes. Sobretot, protegir a la víctima i sancionar a l'agressor.
Impulsivitat i poca tolerància a la frustració. A més, no coneixen alternatives a la violència.	Ensenyar a rebutjar TOTES les manifestacions de la violència i crear alternatives de resposta.
Tenen poca capacitat d'autocrítica i gens de sentiment de culpabilitat	Erradicar les situacions d'impunitat, ensenyant a assumir responsabilitats i reparar els danys provocats.
Utilitzen l'assetjament com una manera de trobar protagonisme i compensar altres fracassos.	Afavorir la cohesió del grup i la integració de tots per a evitar grups violents que necessiten trobar un lloc.
No respecten els límits en la família.	Ensenyar a respectar eixos límits sense caure ni en l'autoritarisme ni en la excessiva permissivitat.

Com són les víctimes i com previndre els seus problemes.

Segons les característiques de la víctima	Com previndre'ls des de la família i l'escola
<p>Víctima passiva: Té una situació social d'aïllament i problemes de comunicació, mostra por davant la violència i manifesta vulnerabilitat, ansietat i inseguretat. A més tendeix a culpabilitzar-se de la situació.</p>	<p>ESCOLA: les característiques que augmenten el risc de ser elegit com a víctima no són problemes individuals (la qual cosa es podria superar amb l'entrenament de les habilitats necessàries), sinó que també són problemes més generals del sistema escolar i de la societat que de vegades reproduïx les situacions d'assetjament (racisme, sexisme...).</p> <p>Hem d'evitar (perquè les víctimes també solen pensar-ho) culpabilitzar a les víctimes, pensar que alguna cosa farien ells abans. Aquest pensament inhibeix la solidaritat amb la víctima.</p> <p>Hem d'afavorir la cohesió entre companys i erradicar les situacions d'exclusió proporcionant l'aprenentatge cooperatiu.</p> <p>També hem d'incloure activitats per a previndre la victimització i ensenyar a demanar ajuda i no sentir-se culpable.</p> <p>És important a més detectar i eliminar prejudicis cap a alguns col·lectius. No és suficient amb que la família i l'escola no siguen racistes ni sexistes, a més, hem de treballar per erradicar aquests problemes.</p>
<p>Víctima activa : És impopular dins del grup de classe, té una tendència excessiva a intervenir en totes les situacions encara que sense acertar la manera més adequada, i solen manifestar conductes molt molestes.</p>	<p>FAMÍLIA: Parleu amb els fills, creeu un canal de diàleg amb ells evitant els vostres monòlegs. Es coneixen millor els fills sentint-los parlar. Esteu pendents dels possibles símptomes com nerviosisme, falta de gana, insomni, baix rendiment escolar, fòbia a l'escola, etc. Controleu les conductes dels vostres fills, observant què fan, on van, en qui juguen, quins són els seus interessos, etc. Marqueu els límits i les normes. Eduqueu-los per a que coneguen les seues emocions, per a comportar-se amb els altres, per a conviure amb els altres. Observeu els comportaments, estats d'ànim i els canvis en els seus hàbits.</p>

Per a previndre la violència hem d'afavorir la capacitat de posar-se al lloc de l'altre

AGRUPACIÓ COMARCAL AMPAS VALL D'ALBAIDA, INFORMA.

Les AMPAs de la comarca també s'han adherit a la PLATAFORMA EN DEFENSA DE L'ENSENYAMENT PÚBLIC, per demanar millores a l'ensenyament. Durant el mes de novembre es van realitzar diverses concentracions a la Plaça Major d'Ontinyent, on estava representada tota la comunitat educativa, i a més a més, molts instituts i centres d'educació infantil i primària de la comarca han realitzat tancaments i s'ha llegit el manifest per l'educació digna. I ara el proper 29 de novembre també es participarà en la manifestació per reivindicar la construcció d'una xarxa pública que atenga a les necessitats reals de la família, per demanar la construcció dels centres escolars que fan falta, actualitzar-los i millorar-los, per a demanar l'equilibri de matrícula entre tots els centres sostinguts amb diners públics, i per la retirada de l'ordre de la Ciutadania en anglés. Però a part d'esta activitat reivindicativa, l'AMPA de la Vall d'Albaida, continua reunint-se una vegada al mes en diferents centres de la comarca, i en les reunions estan organitzant-se també cursos de formació per als pares i mares, així com activitats lúdiques per a tota la comunitat educativa. Vos esperem a tots i totes!

BONS HÀBITS I BONS ALIMENTS

DAVANT L'ASSETJAMENT...

A QUI LI HO CONTEN I QUI ELS AJUDA?

LI HO CONTEN		ELS AJUDA
60%	AMICS/GUES	60 %
15,7%	FAMÍLIES	5,7%
4,7%	PROFESSORS	6,1%
	ALGUNS XICS/QUES	7,5 %
8,3%	NINGÚ	20 %

FONT: Jesús Carmelo Aguado

Per a previndre la violència hem de desenrotllar alternatives amb les que resoldre conflictes sense fer mal a ningú.

establir unes normes clares i sancions consensuades per tots.

És precís que el professorat estiga ben informat del fenomen, sobre com detectar-lo, com actuar en un moment concret. És important no trivialitzar ni restar importància a aquestes formes de maltractament i abús de poder. S'ha de posar especial interès en l'erradicació de les conductes d'exclusió social i d'assetjament verbal, i posicionar-se públicament contra l'assetjament facilitant un clima de confiança on el professor pugui constituir una referència per a la víctima. En concret, QUÈ FER: • De- detectar • Avaluar necessitats i recursos • Actuar • Portar un seguiment

ESCOLA:

S'hauria de treballar l'assetjament de manera preventiva, clarificant en què consisteix i fent conscients d'aquest problema a tots els alumnes per arribar a establir unes normes clares i sancions consensuades per tots.

Hem de treballar per a erradicar les situacions d'aïllament que augmenten el risc de convertir-se en víctima.

COMPANYS: si es mantenen en silenci, la seua actitud serà interpretada com a aprovació de l'assetjament i es convertiran indirectament en part del mateix.

Hi ha moltes formes d'ajudar sense haver d'enfrontar-se frontalment amb els agressors.

- No els rigues les gràcies.
- Parla amb el company assetjat i pregunta-li com se sent i el que està ocorrent.
- Comenta amb un professor de confiança el que estàs veient.
- Conta a casa la situació i busca consell en els teus pares.
- En cas d'agressions reiterades o d'intensitat molt greu aviseu immediatament a un adult.
- Proposa la discussió d'este tema en Tutoria com a preocupació del grup.
- Crea, amb l'ajuda del Tutor, un grup de voluntaris que ajuden a possibles víctimes.
- Redacteu entre tots, en Tutoria, un codi de respecte entre companys.
- **No calles:** estaràs tolerant l'actitut de l'agressor.

FAMÍLIA: Doneu-li la confiança necessària per a parlar de les coses bones i les roïnes. Digueu-li que ell no és el culpable de la situació. Escolteu-lo, que desfogue el seu dolor, no l'interrompeu. Poseu-se en contacte en la direcció del centre. No esperes a què el teu fill/a et diga que ha sigut víctima. Si heu donat tots els passos necessaris i en el centre no s'afronta degudament la situació, potser serà el moment de prendre alguna acció legal contra els agressors/es. Cap institució escolar pot permetre que els seus xics i xiques es vegen sotmesos a maltracte pels seus companys/es.

BIBLIOGRAFIA:

La familia ante el maltrato entre iguales. Ines Monjas y Jose Mª Avilés. Junta de Castilla y León
El acoso escolar y la prevención de la violencia desde la familia. Dirección general de familia. Comunidad de Madrid.

Detección y resolución de conflictos en el ámbito escolar. Informe del Justicia de Aragón.

Mobbing escolar Violencia y acoso psicológico contra los niños. Iñaki Piñuel y Araceli Oñate. Ed. CEAC

ENLLAÇOS:

<http://www.acosoescolar.info> <http://www.protegeles.com> <http://www.edu.gva.es/orientados>

QUÈ LLEGIR: Guía para chicas y chicos sobre el acoso escolar. Súmate. Ed: FETE-UGT y Fundación Telefónica

Aquesta guia forma part d'un programa de convivència escolar que pots conèixer a través de les pàgines Web www.convivenciaescolar.org i www.educared.net. Aquest programa compta amb el patrocini de la Fundació Telefónica i ha sigut desenvolupat per FETE-UGT i Associació Aventura Jove en Acció. Tracta de l'assetjament i pretén ser una ajuda per a identificar-lo i orientar sobre com actuar. Amb aquesta guia no es vol que els joves se senten ni víctimes ni acusats. El que pretén és reflexionar junts per a previndre l'assetjament en el centres.

PÍNDOLLES

LES DROGUES I ELS MITES QUE LES ENVOLTEN

Les societats evolucionen i amb elles també ho fan tots els fenòmens socials que les acompanyen, i el consum de drogues és un de tants. En Espanya, actualment, les drogues estan vinculades a la cultura de l'oci, a diferència del que succeïa als anys 80, on el consum de drogues, fonamentalment l'heroïna, estava més associat a la delinqüència i a la marginalitat.

El cànnabis i la cocaïna, combinades entre sí o mesclades amb alcohol i tabac, han passat a ser les substàncies il·legals més consumides. El consum d'aquestes substàncies ve acompanyat de nous patrons de consum: consumidors cada vegada més joves, integrats perfectament en la societat, que consumeixen amb fins recreatius i socialitzants.

Entre els nostres joves, i aquells que no ho són tant, hi ha una sèrie de creences relacionades amb les diferents substàncies psicoactives que han fet difuminar la realitat que les envolta, fomentant així eixos consums en ambients recreatius o d'oci.

Aquest curs treballarem amb l'alumnat de la comarca, a través d'una exposició itinerant pels centres de secundària, aquells mites que acompanyen a les diferents substàncies addictives. En realitat, aquest tipus d'idees errònies són les que ajuden en gran part a augmentar i modificar eixos consums. A cadascuna de les substàncies les envolta una mitologia particular, però en termes generals també podem parlar d'una sèrie d'idees globals sobre les drogues que han portat en definitiva als consums que es donen hui en dia.

Anem a repassar-ne alguns d'aquests mites:

1. **"Tots ho fan, perquè no ho he de fer jo?"**. Encara que hi ha la sensació que els consums són molt extensos, la realitat és que aquests consums són minoritaris (encara que el nombre de consumidors és elevat), però les conseqüències no deixen de ser preocupants. Eixa sensació generalitzada dels consums crea en el jove una pressió indirecta que el pot portar al consum per tal de sentir-se integrat en el grup d'iguals.
2. **"Si en consumeixes alguna vegada no passa res, sols s'enganxen els que no controlen i se'n passen"**. El "jo controle" és una sensació generalitzada, sobretot entre els joves, que es consideren invulnerables i sempre creuen que a ells no els va a passar mai res i sempre cauen els altres. Desgraciadament aquesta sensació de control la tenen molts d'ells una vegada ja està ben avançada l'addicció de manera que no reconeixen el problema.
3. **"Total, per un cigarret, per un porro, per una ratlla... que et pot passar?"**. Són molts els que han baixat la guàrdia i pensen que els problemes de les drogues estan molt llunyans. Eixa percepció benèvola d'alguns consums produeix una preocupant confusió, que porta a un consum cada vegada major creant en el consumidor una important addicció.

En definitiva, hi ha una sèrie de factors que han afavorit l'augment d'aquests consums. Entre ells i com a més destacats podem parlar de la visió normalitzada de l'ús de drogues, on són molts els que pensen que no és estrany observar consums habituals, o la baixa percepció del risc en la que sobretot els joves consideren poc perillós dur a terme eixos consums.

Als propers butlletins farem un repàs pels mites i les realitats més significatius que envolten algunes substàncies com el tabac, l'alcohol, el cànnabis, les drogues de síntesi i la cocaïna.

ON ACUDIR

En cas de voler realitzar qualsevol pregunta o consulta sobre els temes tractats, o uns altres aspectes relacionats amb les addiccions o les escoles de pares, pots fer-ho adreçant-te a:

Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida

U.P.C. Drogodependències

C/ Sant Francesc, núm. 8, 3er, 5a. 46870. Ontinyent. València.

Tel. 96 291 29 50. Adreça electrònica: upc@mancovall.com